

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

GRAĐANI SRBIJE IZMEĐU EU, NATO I RUSIJE

Nalazi istraživanja javnog mnjenja

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

17. oktobar 2012.

Istraživanje „Građani Srbije o bezbednosti“,

- Osmislio istraživački tim BCBP i sproveo u saradnji sa CESID-om
- **Tematski okvir:**
  - Percepcija pretnji i osećaj lične (ne) bezbednosti;
  - Bezbednost i nacionalni identitet;
  - Institucije sektora bezbednosti: policija i vojska;
  - Integracije i bezbednost i
  - Potencijal za nasilje.
- **Vreme i mesto:** Sprovedeno na teritoriji Republike Srbije (bez Kosova) između 16. i 24.septembra od strane CeSID
- **Metod:** intervjui *licem u lice*
- **Finansijski podržala:** Kraljevine Norveške

Uzorak

- **1203** punoletna građana Srbije sa cele teritorije osim KiM.
- **Pol:** muško (48%); žensko (52%)
- **Starost:** 18-29 (19%); 30-39 (20%); 40-49 (14%); 50-59 (18%); 60 i više (29%).
- **Obrazovanje:** završena osnovna škola ili manje (17%); škola za radnička zanimanja (9%); srednja škola (47%); viša škola ili fakultet (22%); učenik ili student (5%)
- **Zanimanje:** poljoprivrednik (2%); domaćica (9%); NK ili PK radnik (6%); KV ili VK radnik (17%); tehničar (11%); učenik, student (7%); službenik (7%); stručnjak (12%); nezaposlen (10%); penzioner (17%); preduzetnik (2%)
- **Nacionalnost:** srpska (86%); mađarska (5%); bošnjačka/muslimanska (2%); ostali (5%); odbija da se izjasni (2%)

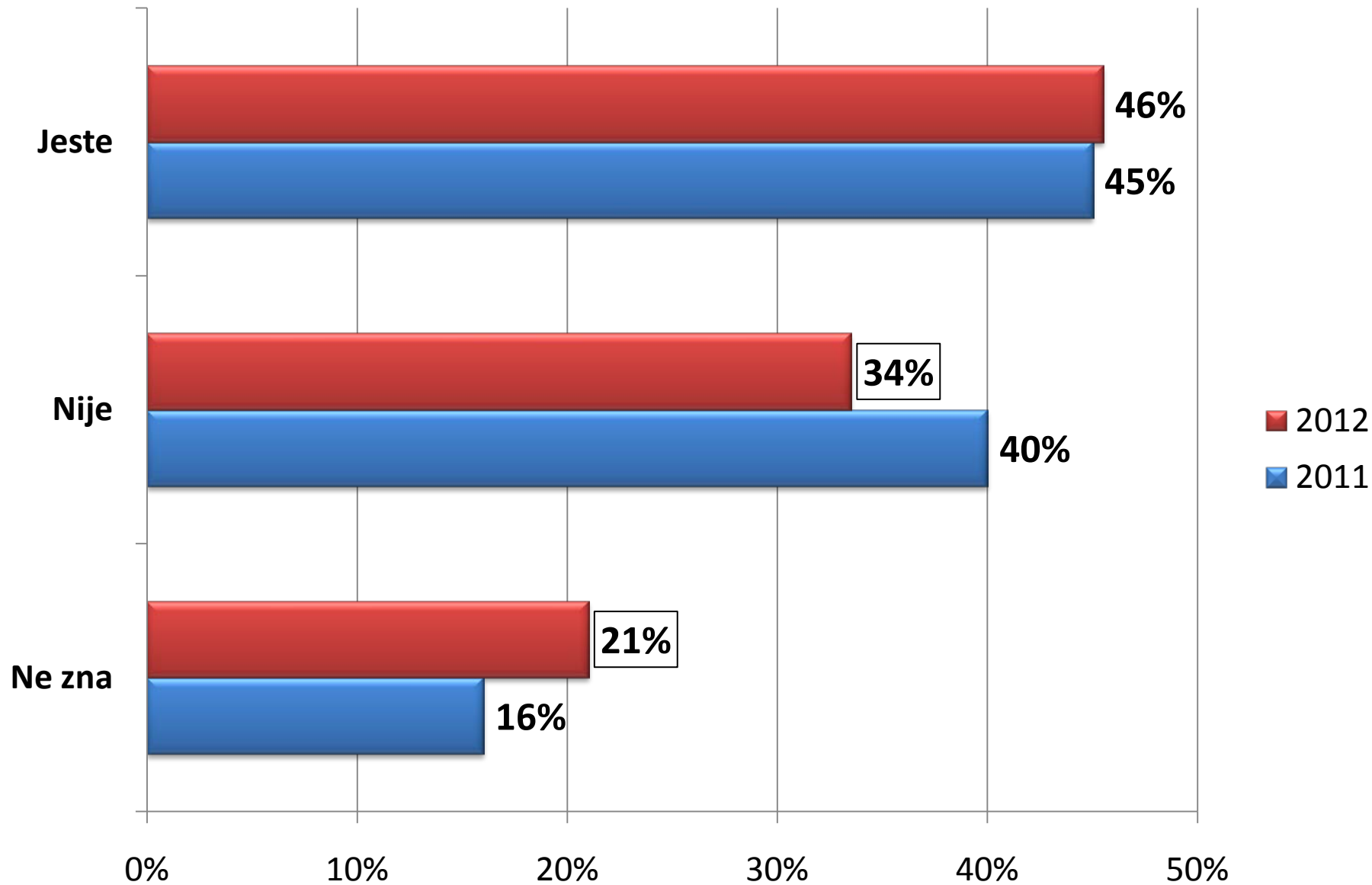
Plan prezentacije

- Percepcija bezbednosti države
  - Spoljne pretnje
  - Kosovo
  - Države “prijatelji” i “neprijatelji”
- Građani Srbije i EU
- Građani Srbije između Rusije i NATO
- Željena bezbednosna opcija

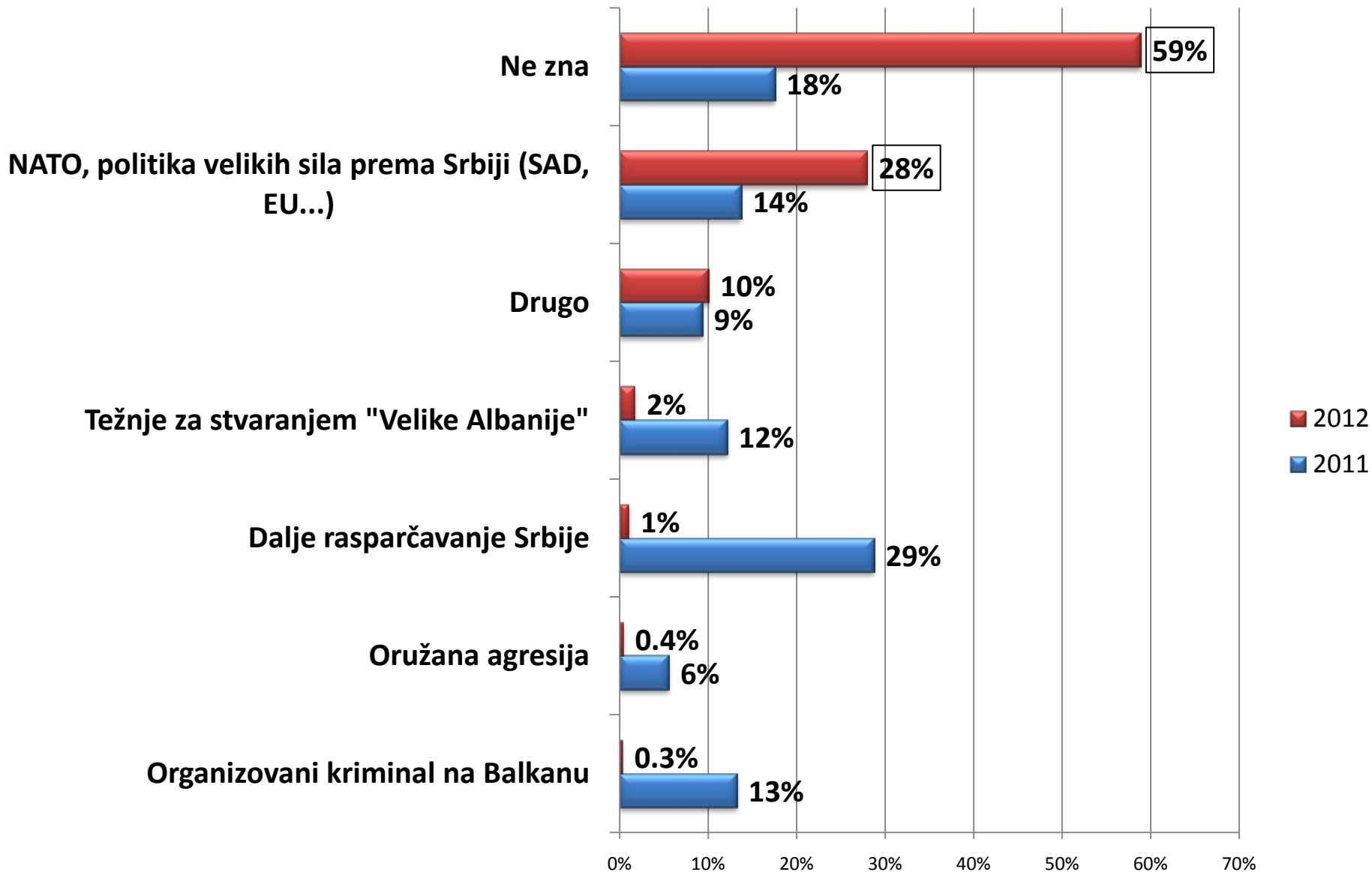
Bezbednost države

- U odnosu na prošlu godinu smanjio se broj onih koji veruju da bezbednost Srbije nije ugrožena.
- Na direktna pitanja o Kosovu, svaki peti građanin smatra da treba priznati nezavisnost, dok se više od polovine građana ne bi odreklo Kosova ni po koju cenu (62%).
- Svaki treći građanin opaža NATO i “politiku velikih sila” kao **najveće spoljne pretnja bezbednosti**. Većina građana nema odgovor na ovo pitanje.
- **Top lista “država prijatelja”** je ista kao i prošle godine: 1. Rusija, 2. Grčka, 3. Kina. Promenjena je **lista “država neprijatelja”**: 1. SAD, 2. Nemačka, 3. Albanija.

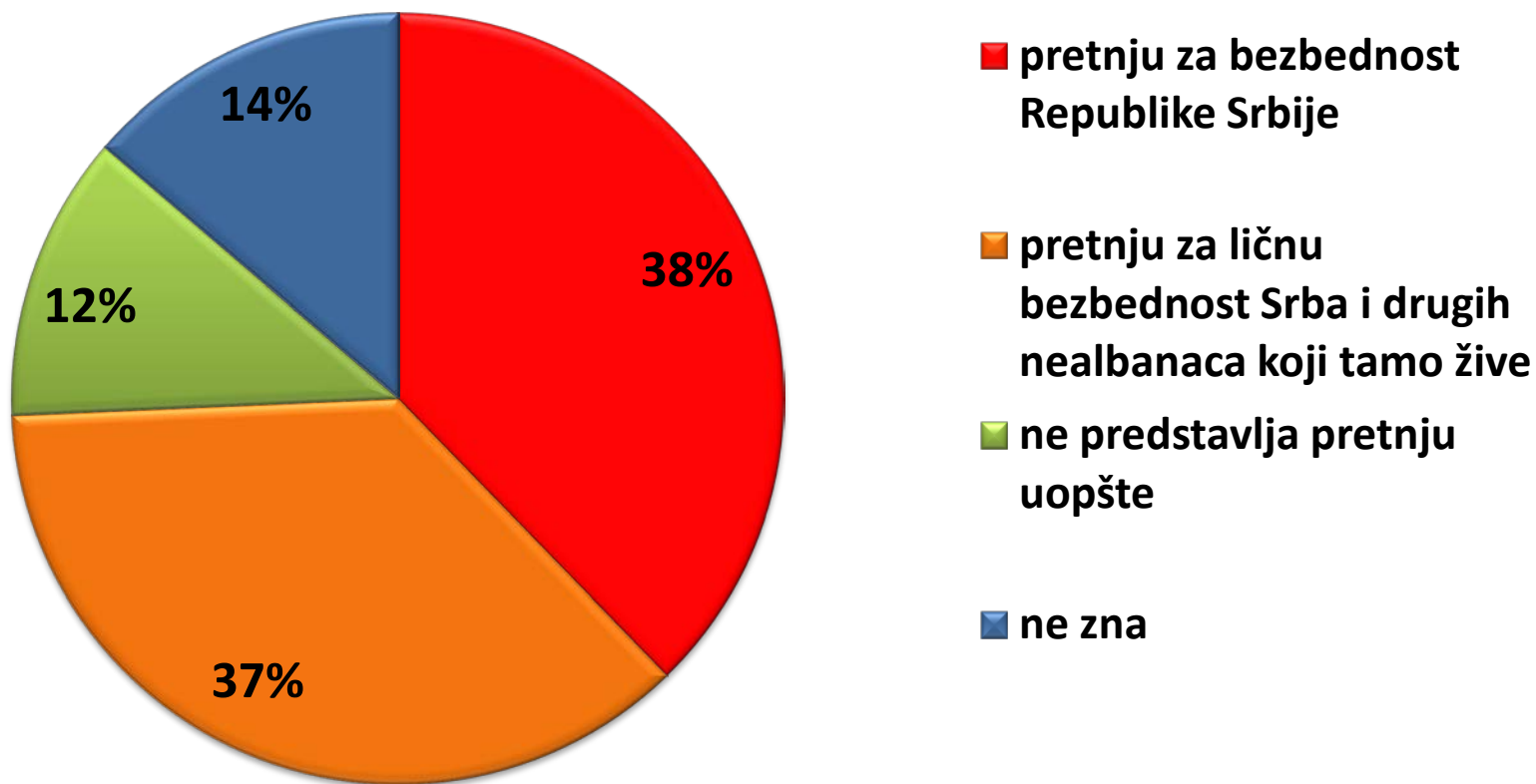
Da li je bezbednost Srbije ugrožena?

Šta spolja ugrožava bezbednost Srbije?

Nezavisnost Kosova i Metohije trenutno za Vas predstavlja...

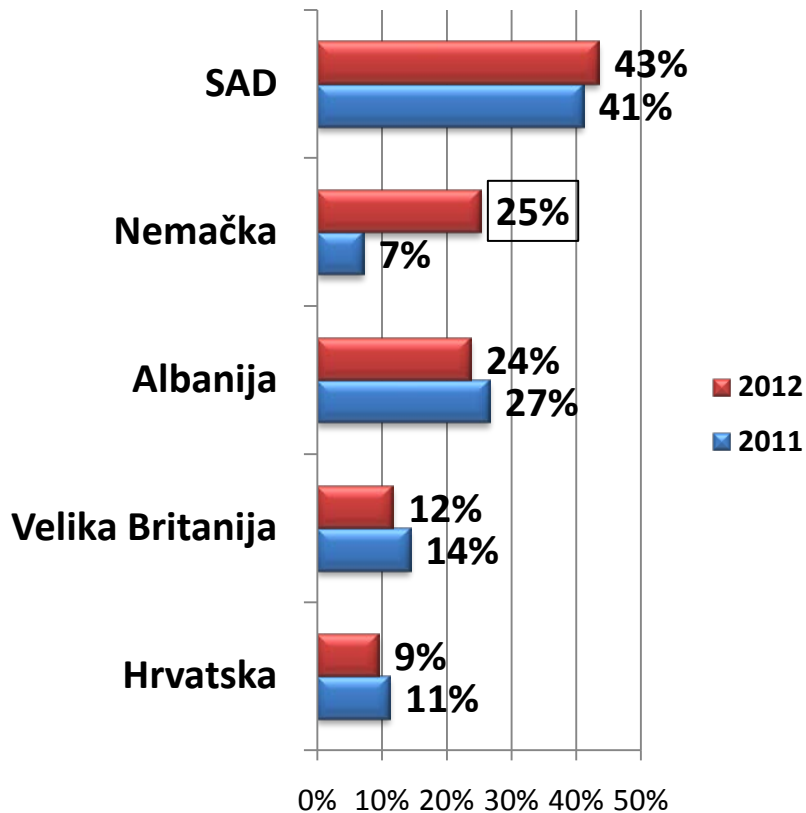

Kad je reč o nezavisnosti Kosova, vlasti Republike Srbije

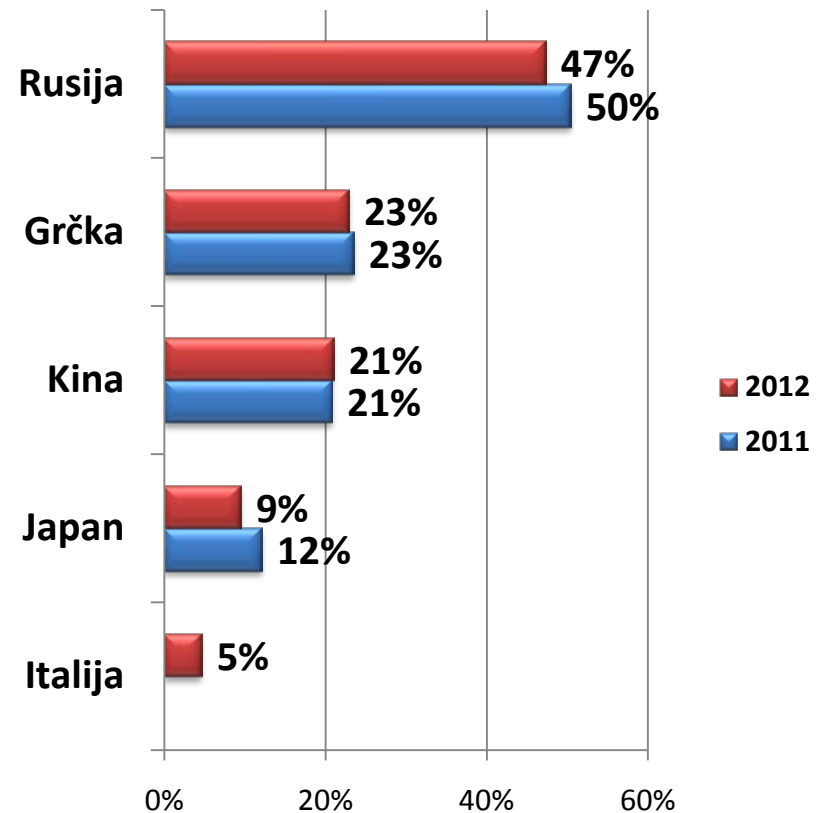

Najveće pretnje i najbolji prijatelji

Najveće pretnje

Najbolji prijatelji

Građani Srbije i EU

Polovina stanovništva i dalje za članstvo, a broj evroskeptika se uvećao čak za 10% u odnosu na stanje iz juna 2012. godine.

Najveći podržavaoci članstva u EU su:

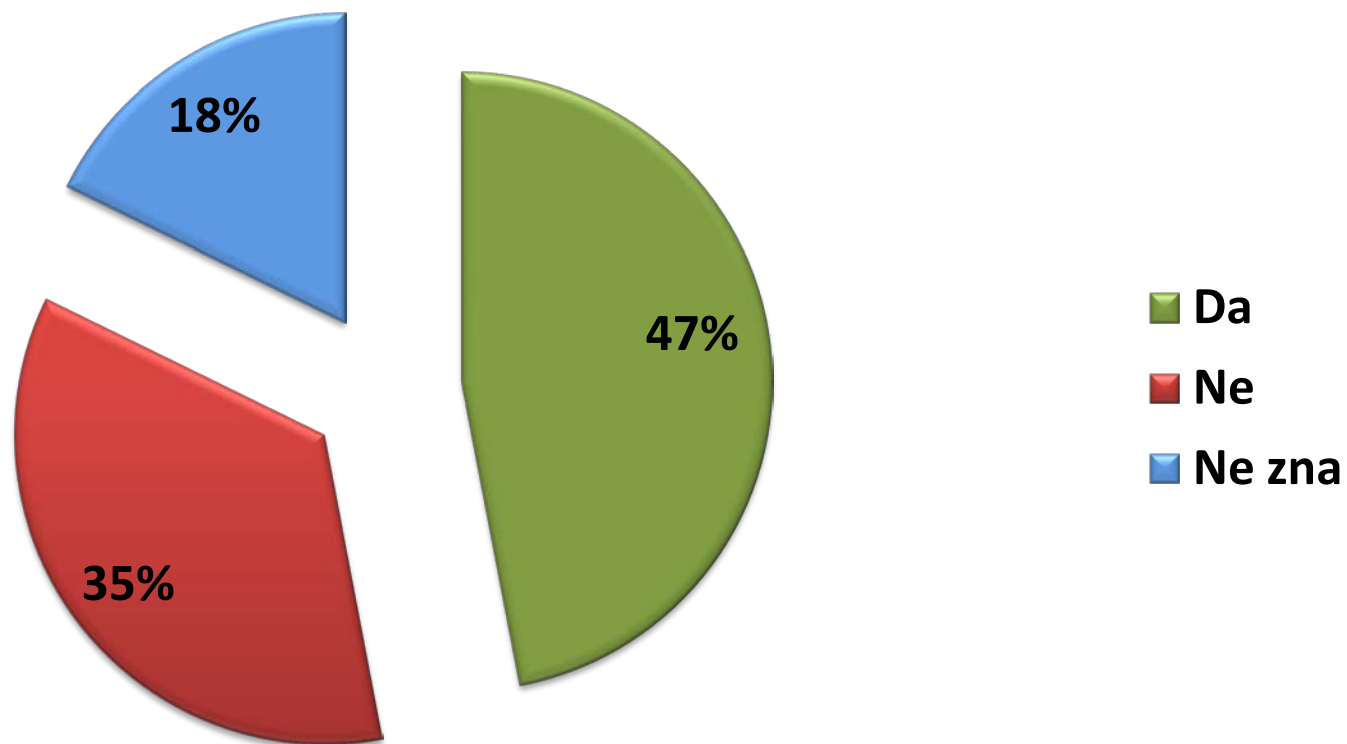
- Uzrast: između 30 do 39 god. i više od 60 godina.
- Stručna sprema: VSS i SSS
- Prebivalište: Vojvodina i Centralna Srbija.
- Sa povećanjem primanja povećava se i podrška članstvu u EU.
- Glasači Demokratske stranke (70%) i Koalicije Preokret okupljene oko LDP-a (72%).

Najveći protivnici su:

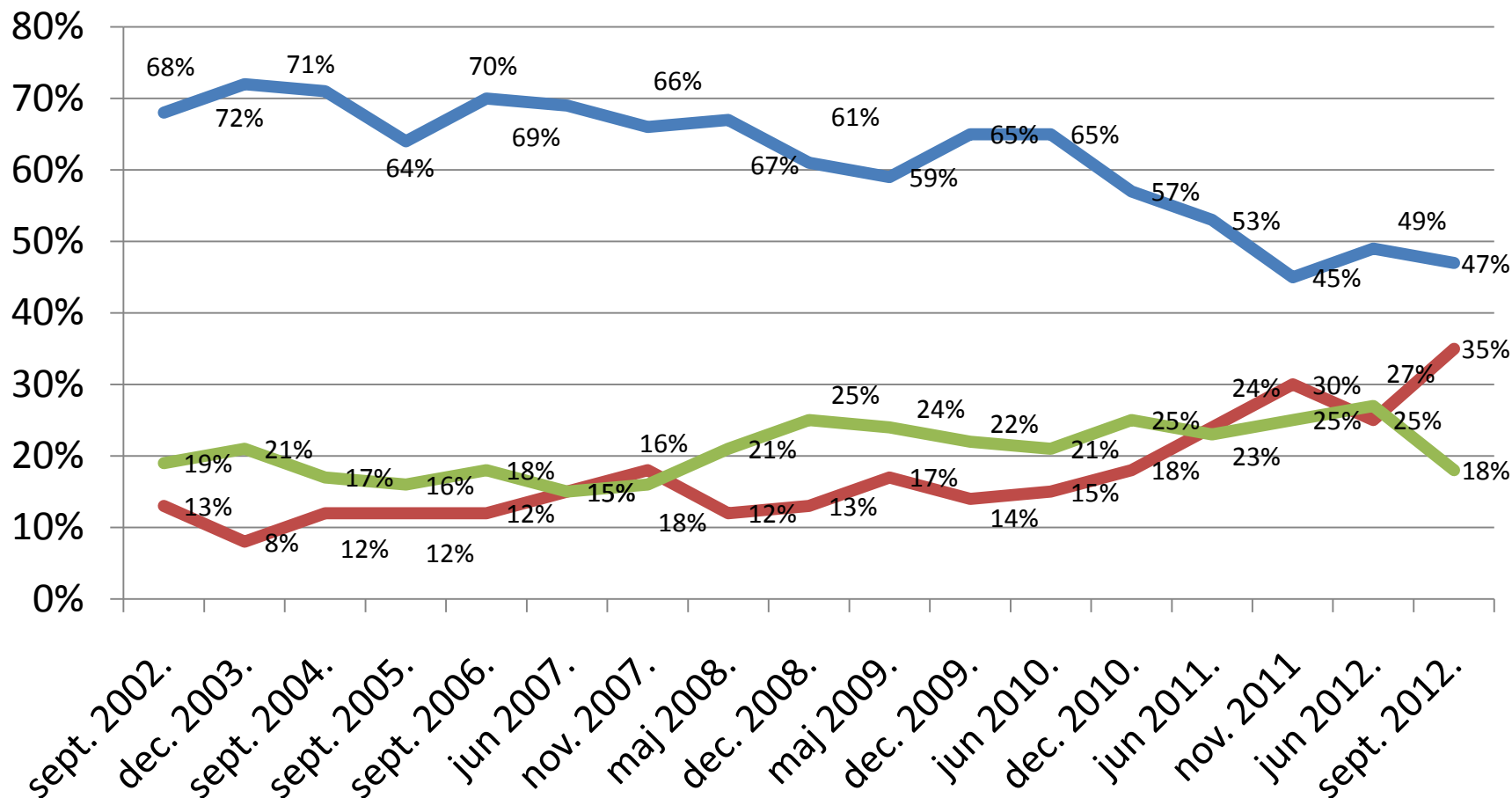
- Neznatno više mladih starosti od 18 do 29 godina je protiv članstva u EU (42%) nego onih koji su za (41%).
- Protivnici članstva u EU su najzastupljeniji u glavnom gradu Srbije.
- 40% građana sa primanjima od 10 do 40 hiljada dinara i iznad 60 hiljada dinara je protiv članstva u EU.
- Glasači Dveri (81%), a zatim slede glasači SRS-a (66%) i SNS-a (48%).

Najviše neopredeljenih je među onima koji imaju od 40-49 godina, nisu završili ni osnovnu školu, žive u Beogradu i zarađuju ispod 10 hiljada dinara ili onima koji zarađuju prosečno od 40 do 60 hiljada dinara. Svaki peti ispitanik koji spada u ove grupe je neopredeljen (približno 20%).

Da li bi Srbija trebalo da postane članica EU?

Za i protiv ulaska u EU, 2002-2012.

Očekivani dobici i gubici od članstva u EU

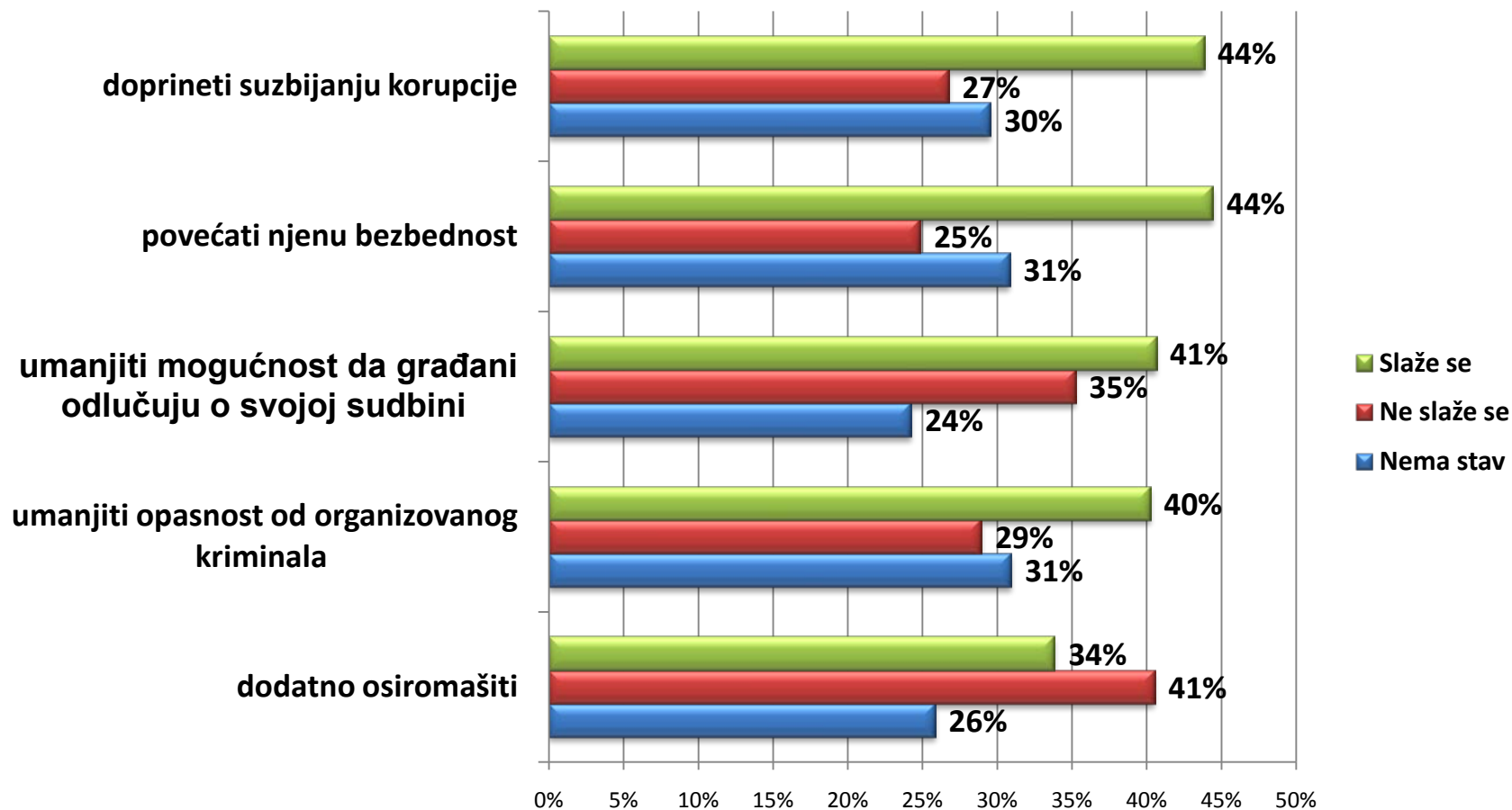
„Dobici”

- više građana očekuje da se poveća bezbednost države (44%),
- da se smanji opasnost od organizovanog kriminala (40%) i
- da se efikasnije sprovede borba protiv korupcije (44%).

Potencijalni „gubici“,

- nešto više građana veruje da će izgubiti mogućnost da odlučuju o svojoj sudbini (41%), nego onih koji se ne slažu sa ovom ocenom (35%).
- Neznatno je manji broj onih koji veruju da bi Srbija osiromašila (34%) u odnosu na one koji se ne slažu sa ovom tvrdnjom (40%).

Ako Srbija uđe u EU, to će je...

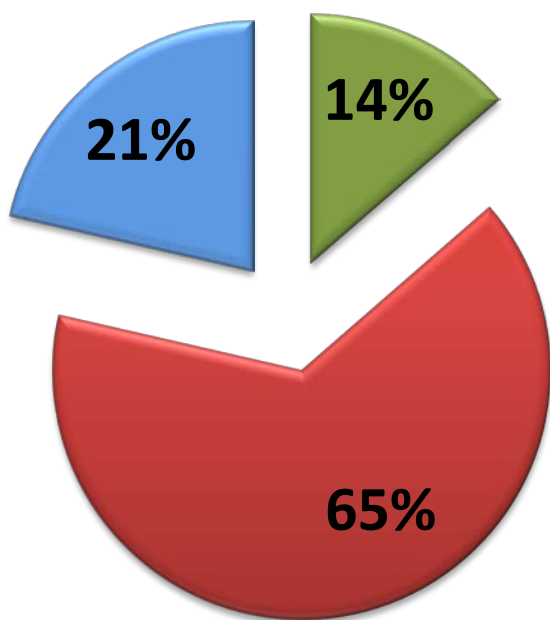

Građani Srbije i NATO

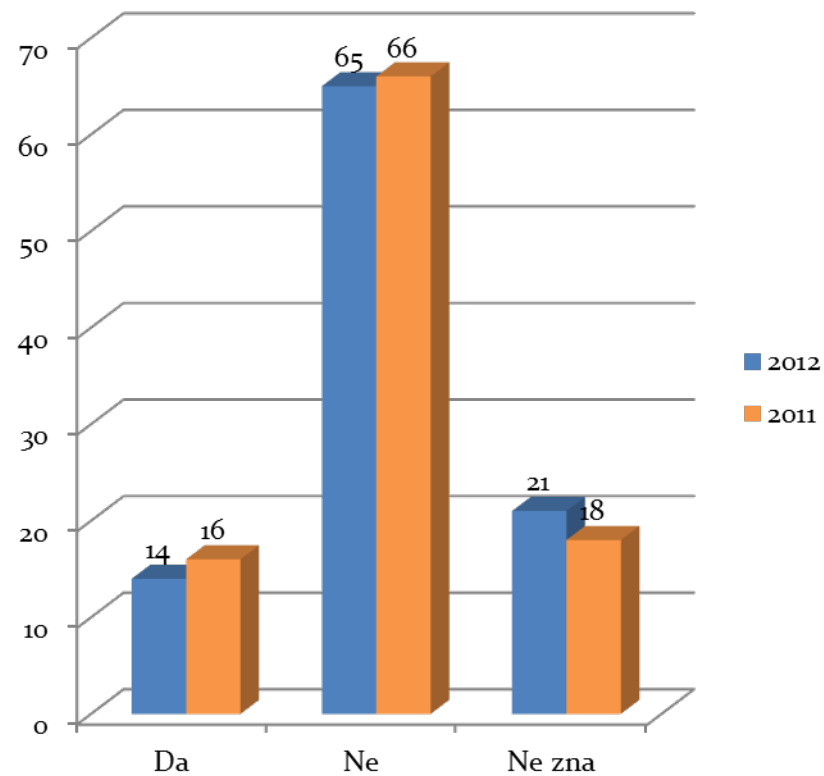
- **Najveću podršku** za ulazak Srbije u NATO pružaju dobitnici tranzicije, glasači Preokreta, pripadnici mađarske nacionalne manjine, Bošnjaci kao i građani sa ekstremno visokim primanjima po članu domaćinstva
- **Plaćanje ratne odštete** najbolji potez koji bi NATO pakt trebalo da preduzme ukoliko želi popravi odnos sa građanima Srbije
- NATO najveći broj ispitanika i ove godine vidi kao instrument u rukama SAD

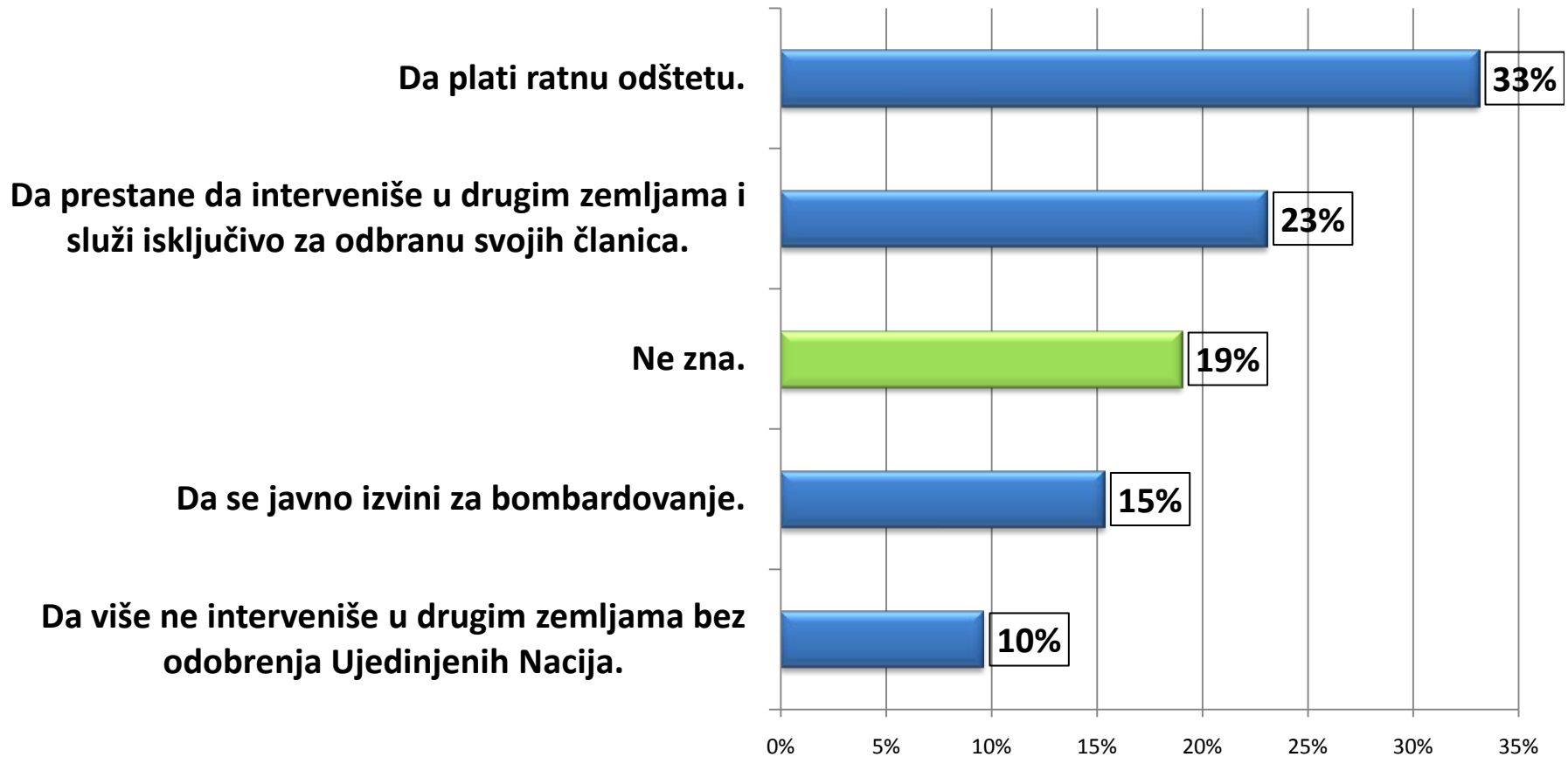
Da li bi Srbija trebalo da postane članica NATO?

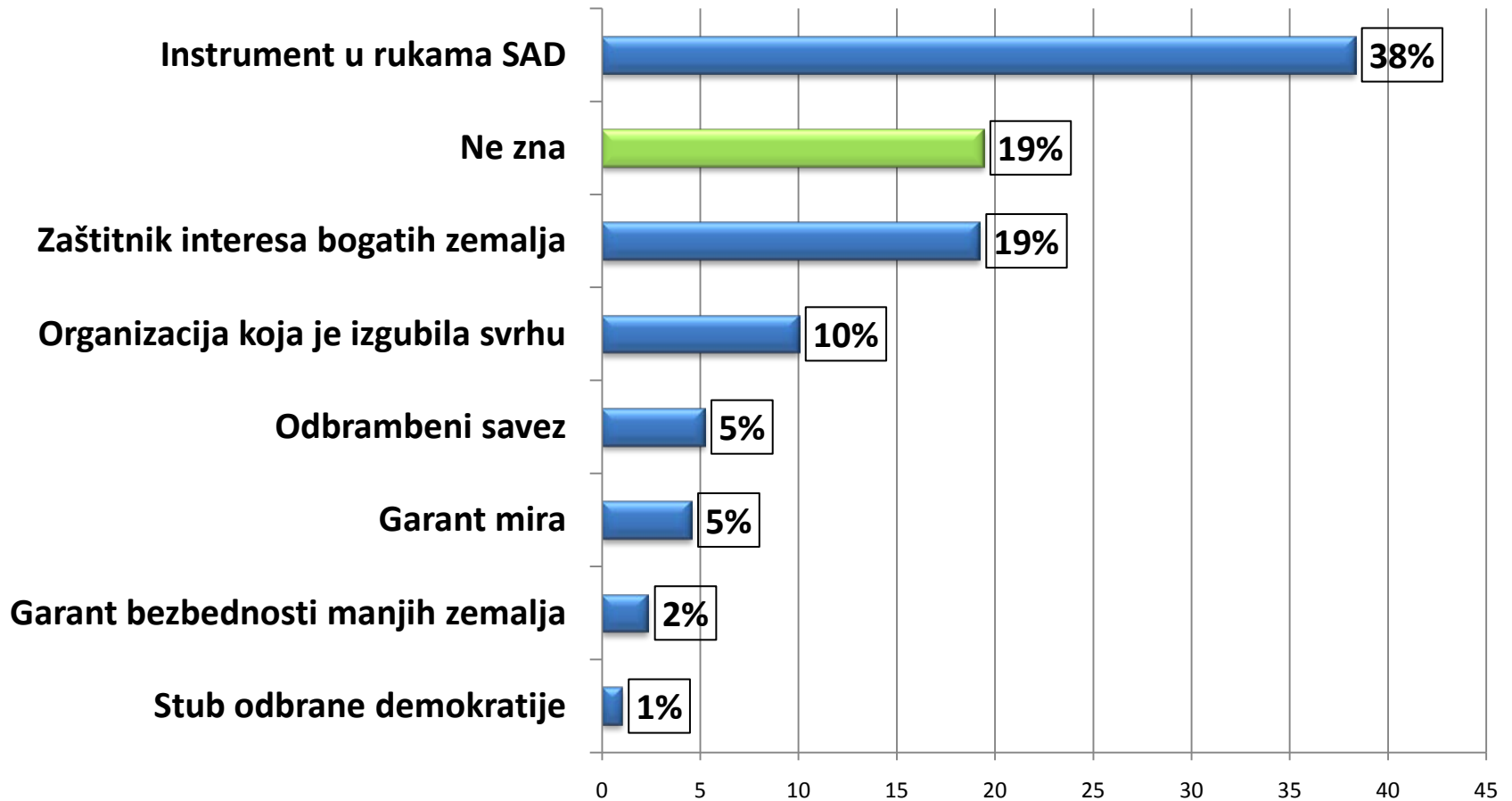
■ Da
■ Ne
■ Ne zna

Šta bi NATO morao da uradi da bi se poboljšali odnosi između Srbije i tog saveza?

Šta je NATO za Vas?

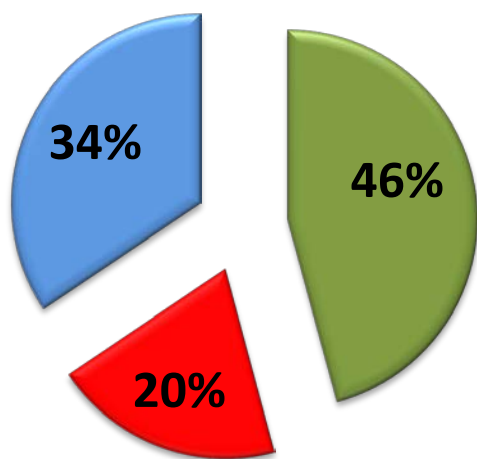

NATO vs. Rusija

- **NATO** predstavlja veću pretnju po nezavisnost i ulazak u taj savez bi uvukao Srbiju u konflikte i povećao rizik od terorizma
- Građani veruju da saradnja sa **Rusijom** više doprinosi modernizaciji Vojske Srbije, čini da vojna industrija više radi i izvozi i umanjuje opasnost od spoljnih napada i omogućuje bolje reagovanje Vojske Srbije u vanrednim situacijama
- Stavovi zavise od socioekonomskih varijabli

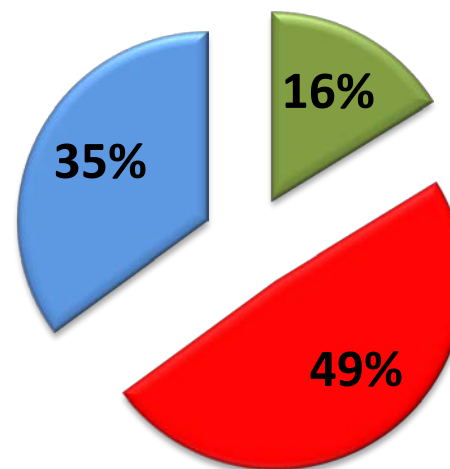
Pretnja nezavisnosti

NATO

- Sláže se
- Ne sláže se
- Nema stav

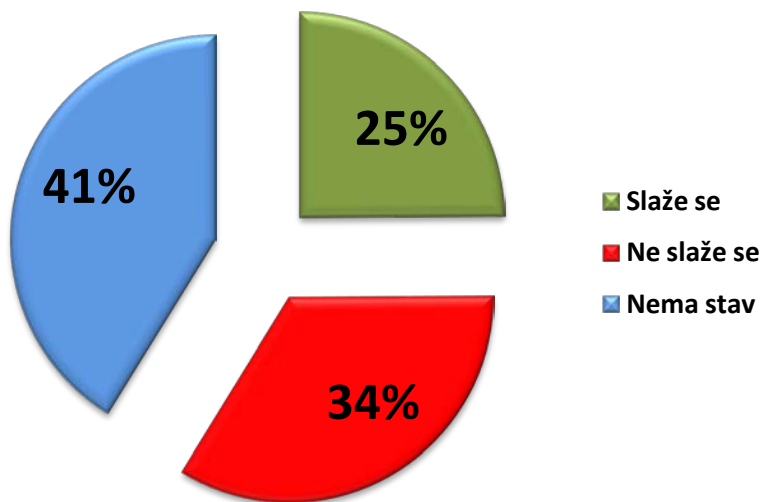
Rusija

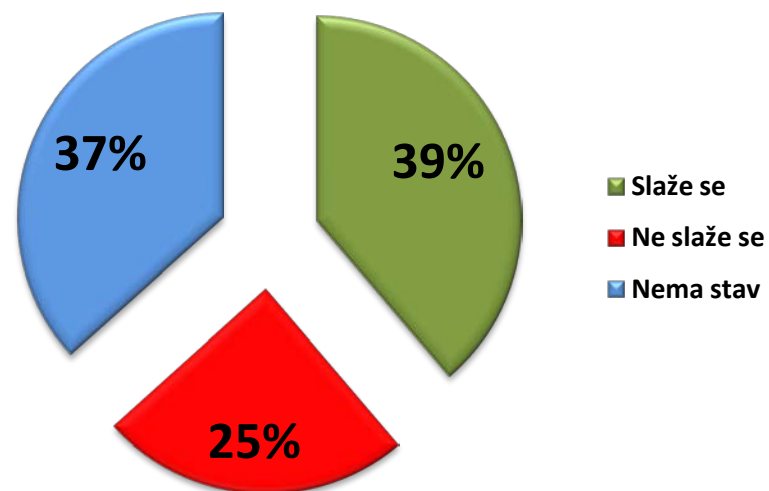
- Sláže se
- Ne sláže se
- Nema stav

Umanjuje opasnost od spoljnog napada...

NATO

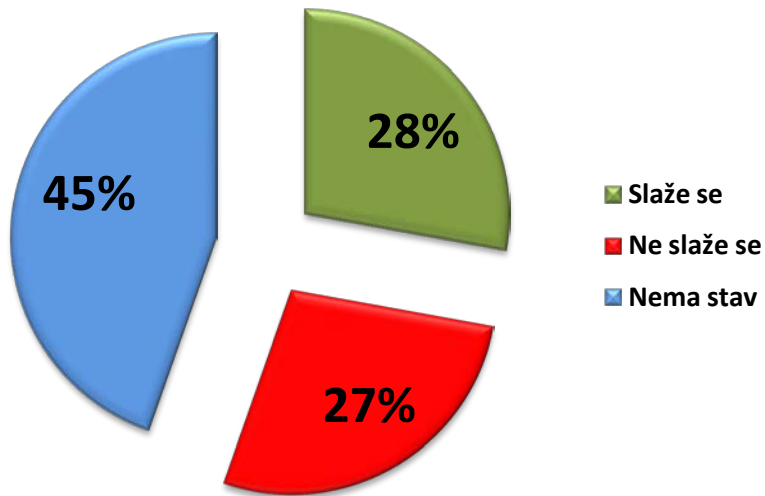

Rusija

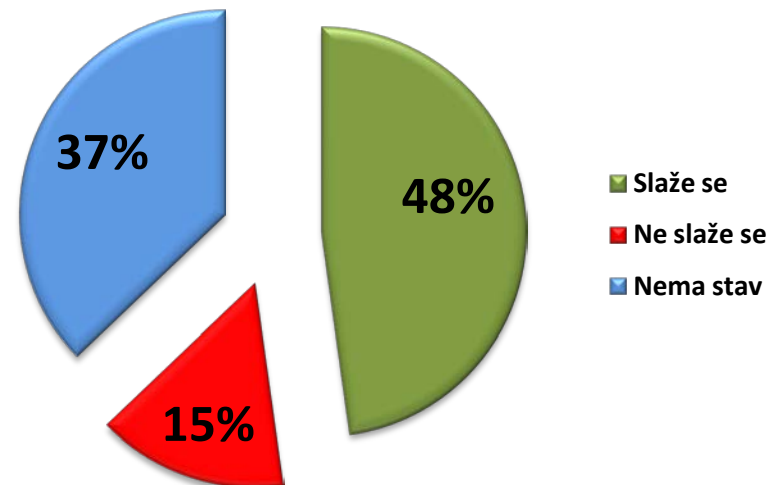

Modernizuje Vojsku Srbije...

NATO

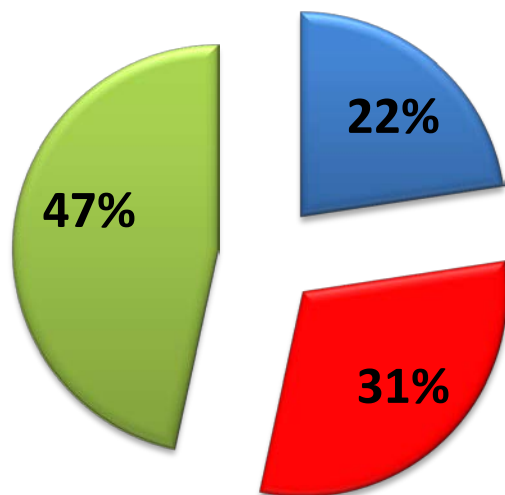

Rusija

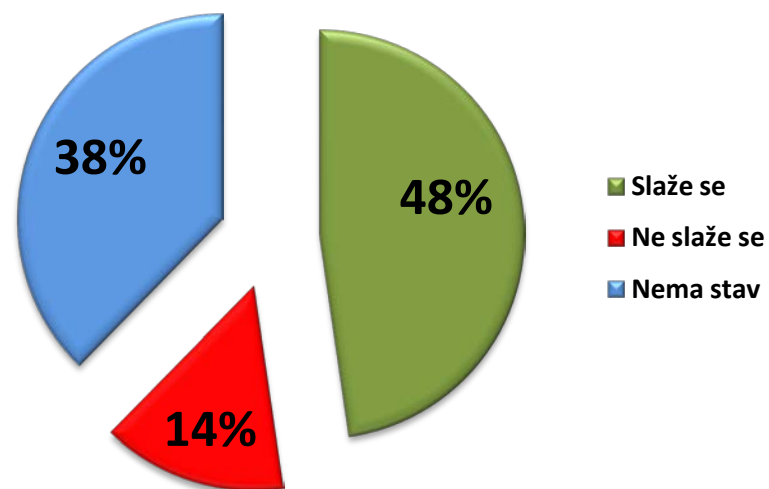
Pomaže da vojna industrija više radi i izvozi

NATO

- Sláže se
- Ne slaže se
- Nema stav

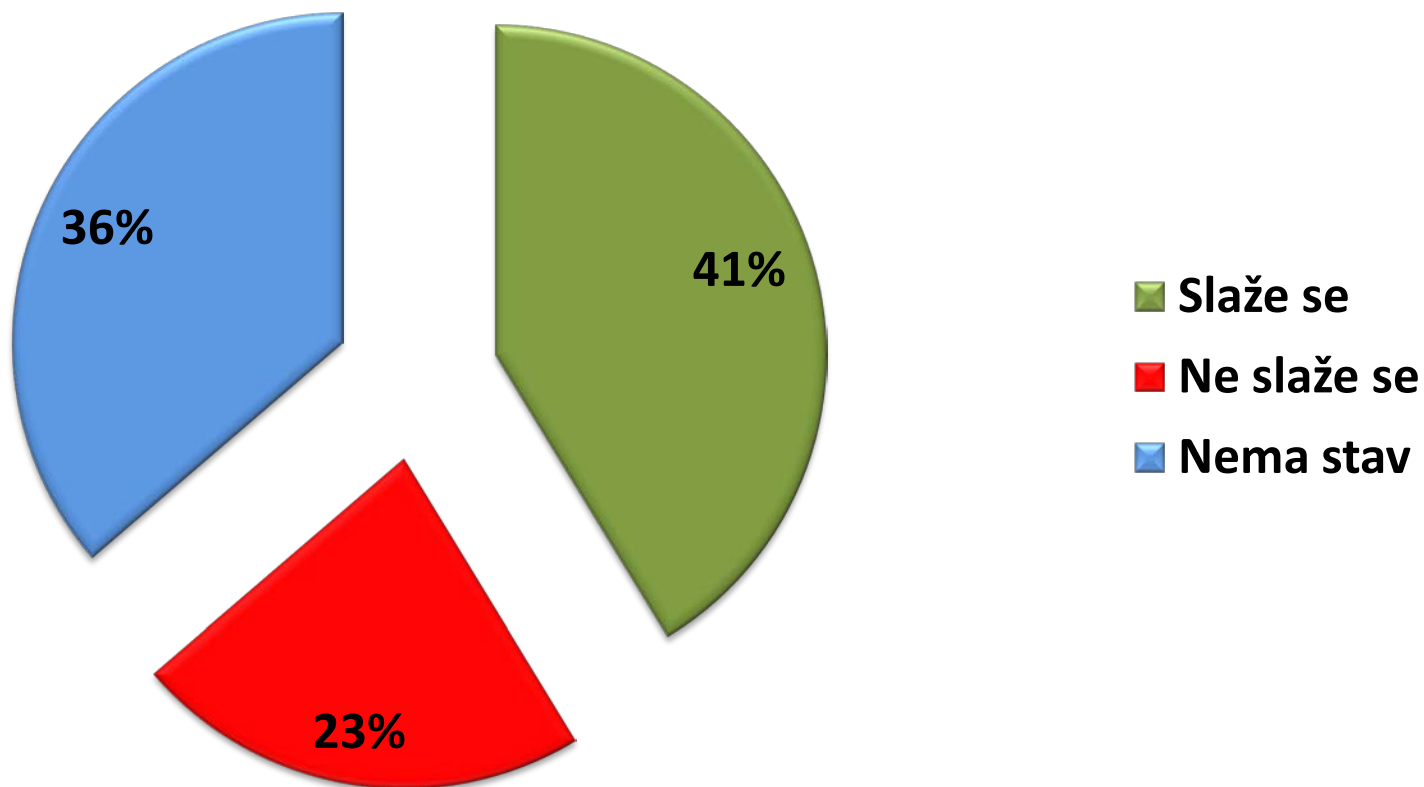
Rusija

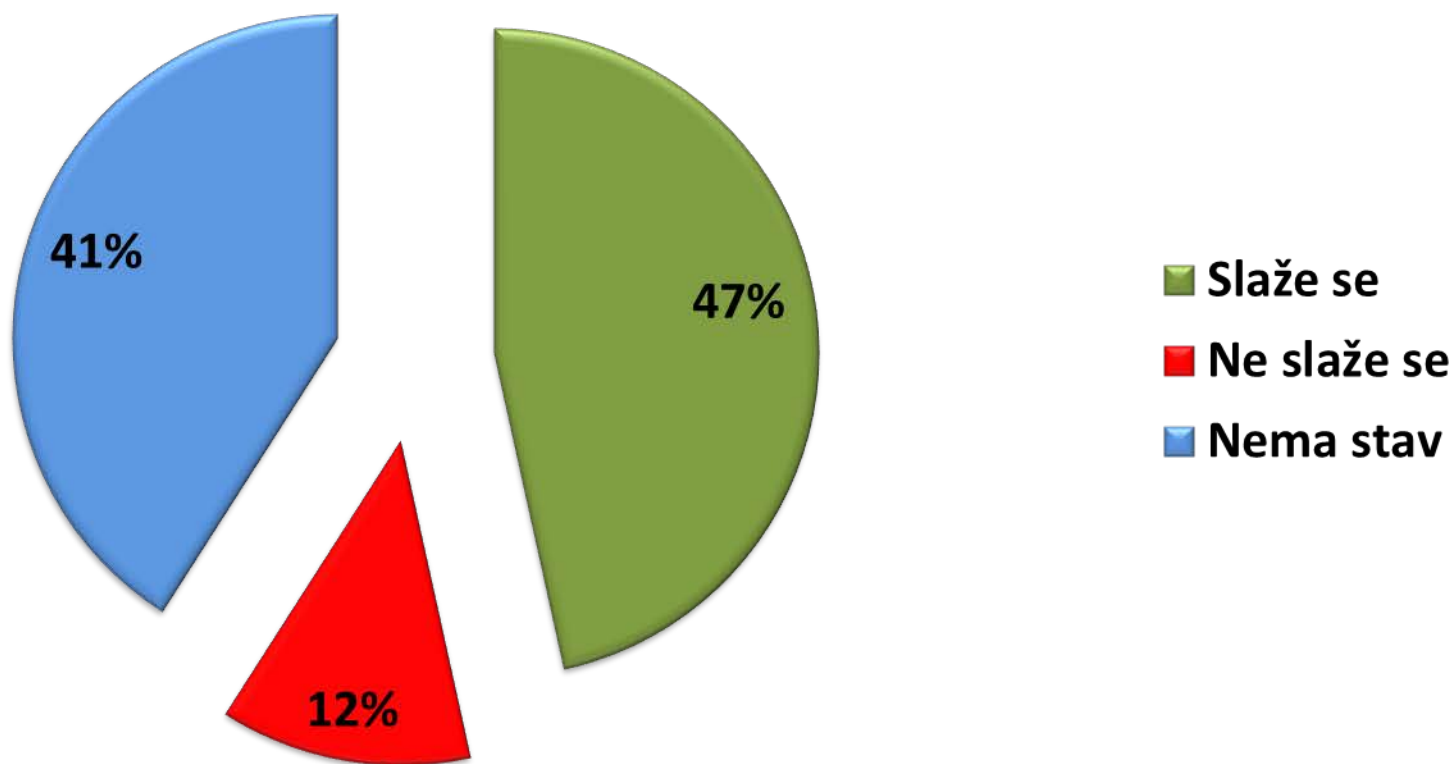
- Sláže se
- Ne slaže se
- Nema stav

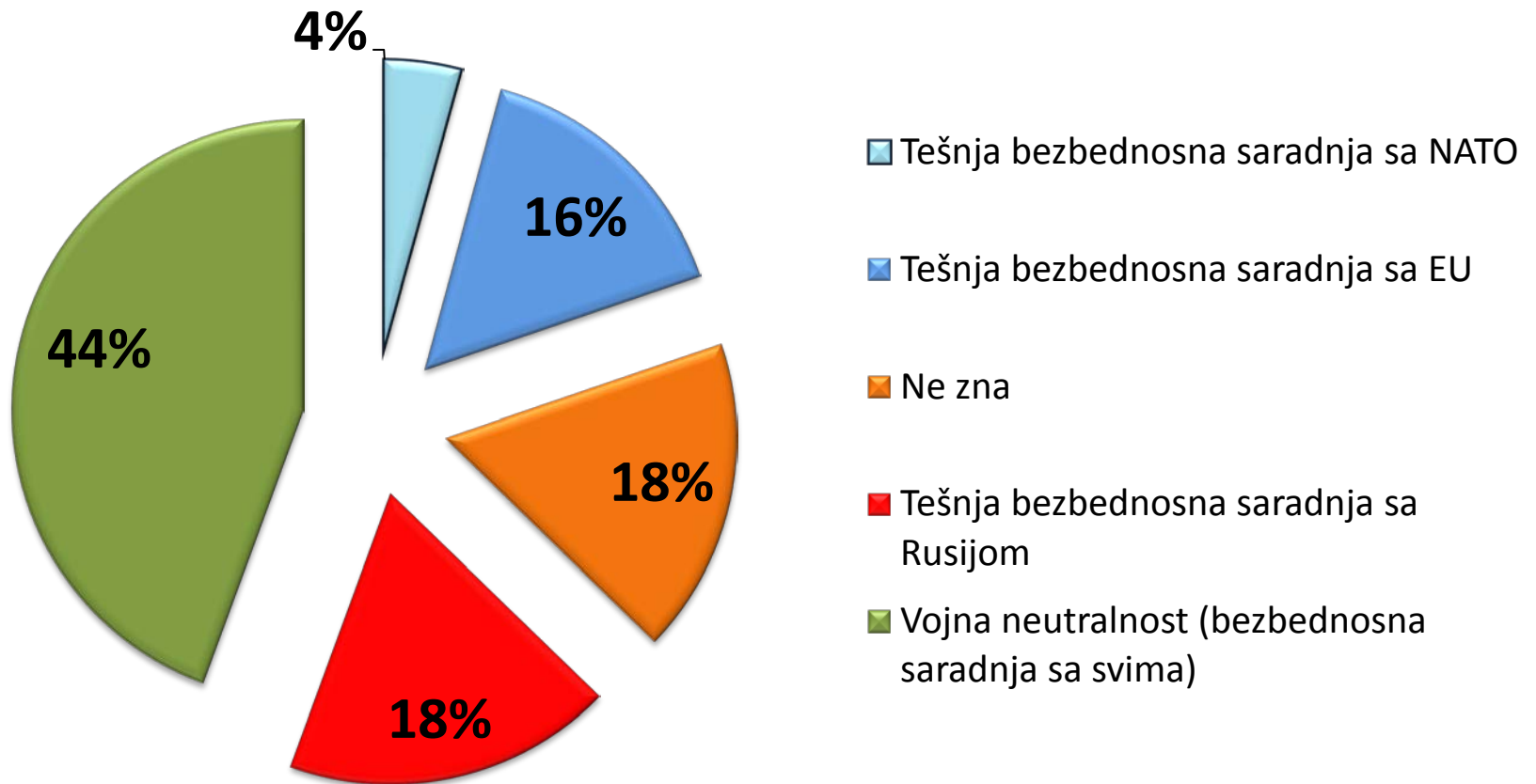
Ulazak u NATO bi uvukao Srbiju u konflikte i povećao rizik od terorizma.

Jačanje vojnih odnosa sa Rusijom će omogućiti bolje reagovanje VS u vanrednim situacijama

Za bezbednost Srbije je najbolja:

Zaključci:

- **Polovina stanovništva i dalje za članstvo, a broj evroskeptika se uvećao čak za 10% u odnosu na stanje iz juna 2012. godine.** Koristi od članstvu EU vezuju se za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.
- **Vojna neutralnost** jeste najbolje spoljnopolitičko opredeljenje po mišljenju većine građana Srbije.
- Podrška NATO u Srbiji je na niskom nivou i polako dodatno opada. NATO pakt se i dalje opaža kao pretnja po bezbednost Srbije.
- Jačanje vojne saradnje sa Rusijom građani Srbije vide uglavnom kao ne ugrožavajuće i korisno spoljnopolitičko opredeljenje.
- Na odnos prema NATO odnosno Rusiji značajniji uticaj ostvaruju jedino političko opredeljenje, nacionalna pripadnost i visina primanja.

Predstavljanje novih delova istraživanja

30. oktobar u 12:00, Medija centar:

„Čega se plašimo, ko nas štiti?“ – kako građani Srbije ocenjuju ličnu bezbednost i rad institucija sektora bezbednosti

Kraj novembra – **Potencijal za nasilje**

Više na: www.bezbednost.org

Beogradski centar za bezbednosnu politiku

Gundulićev venac 48

Tel: 011/3287 226, Faks: 011/3287 334

E-mail: office@bezbednost.org

Kontakt osobe:

Sonja Stojanović Gajić, direktorka

E-mail: sonja.stojanovic@bezbednost.org

Radomir Cvetković, saradnik za komunikacije

E-mail: radomir.cvetkovic@bezbednost.org

Katarina Đokić, istraživačica

E-mail: katarina.djokic@bezbednost.org